

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felöljáró: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 900.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-

A nagyorosz parasztkongresszust feloszlatták.

B é e s, febr. 5. Stockholmon át az a hír érkezik, hogy a Novaja Sizu jelentése szerint a nagyorosz parasztkongresszust január 23-án közvetlenül megnyitása után vörösgárdisták és matrózok feloszlatták. A kongresszus résztvevőit ötös csoportokban kihallgatták.

A londoni bombázás áldozatai

— 58 halott és 153 sebesült. —

H á g a, febr. 5. Londoni jelentés szerint a január 25-i és 26-i ellenséges légitámadás áldozatainak számát ötvennyolc halottnak és százötvenhárom sebesültben állapították meg.

Argentina is hadat üzent?

H á g a, február 5. A Hollandsch Nieuwsbureau drót-talan táviratot kapott Londonból, amely szerint az argentinai kormány elhatározta, hogy Berlinből és Bécsből hazarendeli katonai attaséit. Az ország közvéleménye helyesli ezt a lépést. Ez az intézkedés nyilván a Joiendo argentiniai gőzös elsüllyeztetésének következménye.

Az angol vezérkar hibája.

Akció a volt francia miniszterelnök és hadügyminiszter ellen

G e n f, febr. 5. Párisban újabb affér van kialakulóban. A nacionalista sajtó nagy akciót kezd Painlevé volt miniszterelnök és hadügyminiszter ellen, akit azzal vádol, hogy a múlt év áprilisában indított offenzívát a maga elhatározásából idő előtt szakította félbe. Painlevé azt igéri, hogy az ügyet legközelebb a kamarában szóvá fogja tenni s egyszersmind azt a panaszt is előterjeszti, hogy az angol vezérkar volt az, amely általános visszavonulásra a kelletténél korábban adott parancsot.

Másfél milliárdos hadiszállítás Amerikában.

A m s t e r d a m, február 15. A Financial Times írja, hogy a világ legnagyobb hadiszállítását most kapta meg Ford, az ismert amerikai autókirály, aki repülőgépek alkatrészekre kapott egy milliárd és 640 millió korona értékű megrendelést.

Egyesült keresztény-szociálista párt.

B u d a p e s t, február 5. Az országgyűlési néppárt vasárnap este a Simonyi-Semend Sándor elnöklete alatt értekezletet tartott. Az értekezleten a párt országgyűlési tagjain kívül megjelentek a párt kültagjai, főrendiházi tagok, valamint a néppárti főispánok is. A párt értekezlete elhatározta, hogy esatlakozik az egységes kormánypárthoz. A párt képviselő-, főispán- és főrendiházi tagjai belépnek az új pártba. Egyben kimondotta a pártértekezlet azt is hogy egyesült keresztény-szociálista párttá alakul át.

Olaszország hadicéljainak korlátozása.

G e n f, febr. 5. A párisi antantkonferencián Orlando olasz miniszterelnöknek értésre adták, hogy Olaszországnak nagyon korlátoznia kell hadicéljait.

Lássunk tisztán!

Sajnos, de úgy van, hogy igen sok eszme és felfogás nem azért terjed, mert igaz, hanem azért, mert nagy lármával hirdetik. Mindenki tudja, hogy a mai világban fő a reklám. Ismerünk cégeket, melyek közönséges patika- és háziszerek amerikai stílusú reklámozásával óriási vagyonhoz jutottak. Láttunk szindarabokat, melyekre vonatkozólag busásan megfizetett kritikusok már előre megdolgozták a közönséget a bedőlésre s mikor végignéztük azokat, meggyőződünk, hogy félrevezettek bennünket, mert még mindig tulságosan, egész a felültetésig bizunk akárki szavában. Hiába: a mai világban fő a reklám, a nagydob, a cinnadratta.

Ez áll a szociáldemokratakra nézve is. A szociáldemokrácia szintén reklámmal dolgozik. Ha valahol, itt valószínűleg meg a mondás: „aki győzi szájával, láthatólag annak van igaza.” A szociáldemokrata elvtársak annyira telekürtölik a világot frázisaikkal, elveikkel, eszméikkel hogy jóformán mást sem hallunk. Napilapjaink tulnyomó része — tudjuk miért — készséggel megnyitja hasábjait a szociáldemokrata mozgalmak ismertetésére. A nagyközönség, tehát annyiszor hallja az elvtársak lármás hangját, annyiszor kénytelen akarva, nem akarva tudomást szerezni a szociáldemokrácia erőfeszítéseiről hogy — mivel gondolkozni, mérlegelni, itélni nem tud és kényelemből nem is akar — lassanként egész öntudatlanul megbarátkozik a szociáldemokrácia gondolatával és szükségességével. Ha tekintetbe vesszük, hogy a szociáldemokráciának minden terror és a legszélsőbb agitáció mellett is hosszú évtizedek alatt hazánkban a munkásság csak egy töredékét sikerült maga mellé állítani, nem vétünk az igazság ellen, ha kimondjuk: a

szociáldemokrácia legkevésbé sem az imponáló tömegek fölényével vonta magára a nagyközönség figyelmét, hanem fanatizmussal, lármával, zavargásokkal, ablakbeverésekkel, feszítőrudakkal, járdakövekkel és más hasonlókkal. A reklám leghálásabb talaja az utca és az újságok. Ezeket használták ki ők is, hogy eszméiket ráoktrojálják a közvéleményre.

A világháború kitörésével sokat ígérő új talajra vetették magukat a szociáldemokraták. Ők, a forradalom, a békétlenség, az osztályharc szítói, megpróbálták kezükbe venni a béke művét, felcsaptak békeszerzőknek. Elmentek stockholmozni, de sikertelenül. Próbálkozásuk meddő maradt. De az emberek mind jobban és jobban kezdtek érdeklődni a szociáldemokrácia s annak mozgalmi iránt. Számolva e körülményekkel, kellő mihez tartás végett kötelességünk rámutatni arra, hogy a szociáldemokrata békemozgalmak, stockholmozások, értekezletek inkább károsak voltak, mint hasznosak. Ezek révén terjedtek el ugyanis az eddigénél nagyobb mértékben a nemzetközi erőket szétbontó eszmék, ezek révén csempésztek be a társadalomba a béke jelszava alatt intenzívebben a szociáldemokrácia lassan de biztosan élő mérge, ezek révén öntöttek hatékonyabban forradalmi hangulatot a dolgozó munkások lelkeibe.

A szociáldemokrácia főcélja: kivihetetlen ábrándok, lehetetlen agyrémegek, utópiák érdekében a meglévő társadalmi rend megbuktatása, elsöprése. S mivel senki a magát egykönnyen nem engedti, előbb-utóbb be fog következni a szociáldemokrata eszmék radikális, erőszakos, véres, forradalmi megvalósításának kísérlete. „Ma azért tartózkodunk még a forradalmi eszközöktől, mert ki-

sebbségben vagyunk." (Belga elvtársak felirata a wydeni kongresszushoz.) „Nem szabad a forradalomra a népet felhívni addig, míg a helyzet meg nem érett." (Wydeni kongr.) Ime, a szociáldemokraták kijelentései! Ezekhez nem kell kommentár. Nálunk a helyzet még nem érett meg. De Oroszországban igen. Látjuk a nép, a szenvedő milliók boldogítását. Rend helyett a legrettenetesebb fejtelenség uralkodik, szabadság helyett Trockij zsarnoki kényuralma, mely kész mindenkít legázolni, aki be nem hódol. „Rémület jár nyomunkban", mondta csak pár nap előtt Krilenko a vörös gárda fogadása alkalmával. A bolsevikiek nem türik, hogy valaki másképpen gondolkozzék, mint ők. De még ezt a hatalmi őrzöngést is megértenők, ha a szociáldemokrácia végre is jobb állapotokat teremtené. De ez lehetetlen, Maguk a vezéremberek sem tudnak válaszolni arra, tulajdonképpen minő is lesz a szociáldemokrata állam berendezése. És e bizonytalan, „majd megtátjuk" jövő érdekében ők készek felborítani az emberiség évezredes hosszú fejlődése által teremtett, biztos alapokra fektetett társadalmat. Ez több, mint vakmerőség. Ez szédelgés. Az emberiség rut félrevezetése.

Es ez az irányzat meg tudta nyerni maga számára a nagyközönség rokonszenvét. Ime, a reklám elérte célját, a nagydob jól bugott. Ennyire jutunk, ha nem gondolkozunk, ha nem ítélünk, hanem felülünk a nagyképűsködő szociáldemokrácia hangulatkeltésének.

s-8.

Rablógyilkosság Mélykuton.

Borzalmas rablógyilkosságot követtek el Mélykuton ismeretlen katonaszökevények. Varga Jánosné gazdag birtokosnő és 18 éves Agnes nevű leányát bajonettel agyonszurkálták, majd kirabolták a lakást. Elvittek 400-500 korona készpénzt és ruhaneműt.

Egy fiókban 2400 koronát találtak és egy 4000 koronáról szóló betétkönyvet, amit szintén elémeltek.

A esendőrség széleskörű nyomozást indított a rablógyilkosok után. Erős a gyanu, hogy szökésben lévő katonák követték el a borzalmas rablógyilkosságot.

Kávéházakban kérje a „Délvidék"-et.

Özv. Iványi Istvánné ajándéka.

Értékes ajándékot adott özv. Iványi Istvánné. Iványi István kiváló történetíró özvegye, a városnak és a főgimnáziumnak. Férjének nagy es becses könyvtárát ajándékozta oda. Az értékes könyvtár fele a főgimnázium könyvtárába kerül, a másik fele a

városi könyvtárat fogja gyarapítani.

Özv. Iványi Istvánné ajándéka értékes munkákkal fogja gyarapítani a két könyvtárat s hisszük, hogy örömet fog kelteni ez azok között akik lelkiükön viselik Szabadka kulturális életét.

A vegyes házasságok Szabadkán.

— Szabadkai lap kirohanása a prédikációk ellen. —

Az már mégis igazán furesa, amit Szabadkán, ebben az igen nagyrészt katolikus városban megenged magának egy néha napján megjelenő lap a Szabadkai Ujság, amely már több ízben igyekezett sütni egyet-egyét a kongregációkon. Tegnap számában azonban már annyira ment a katolikus ügyekbe való illetéktelen beavatkozásában ez a lap, melynek, ha nem csalódunk, egy katolikus lap szerkesztője írja a cikket —, hogy a legdurvább és legféltelesebb módon képes megsérteni a jóízűt és a jéerköcsöt. Pedig egy újságírónak talán az volna legelső kötelessége, hogy az erkölcsöket istápolja és védelmébe vegye.

Még a Pesti Hírlap, sőt a Népszava sem írja írásai végére azt, amit az említett szabadkai lap tesz meg, hogy: Éljen a szere-

lem!!! Az nem tetszik ennek az újságnak, hogy a ferenciek templomában Szabadkán vasárnaponként a vegyes házasságok ellen prédikálnak. Ez a kis újságíró azt szeretné talán, ha a katolikus templomokban mindenütt azt hirdetnék a szószékről, hogy a házasságkötésnél, a házastárs megválasztásánál egészen közömbös a vallás. Gondolkodó józan ember természetesen ilyen badarságot nem mer kiengedni a száján, vagy a tollán. De a Szabadkai Ujság ezzel akar feltűnést kelteni. Így meri gunyolni a katolikusokat Szabadkán. Ha még volna oka, vagy joga a prüszkölésre hát értenők. De hát erre se oka, se joga. Majd éppen a Szabadkai Ujsághoz mennek a ferenciek témát kérni prédikációikhoz! Attól még messze vagyunk

Rablás a szabadkai utcán.

— Mi történhetik, ha nincs világítás? —

(Saját tudósításunk.) Sokszor panaszkodnak előttünk a békés szabadkai emberek, hogy este 6 óra után életveszedelemmel jár, ha valaki kimerészkedik Szabadkán az utcára. A világítás az utcákon egy yatra, hogy az utolsó falu elsőlyedne szégyenében, ha csak ennyire örködnének benne este és éjjel a polgárok élete és vagyona fölött.

Szabadkán a sok katonaság miatt, különösen veszedelmes este bárhová menni. A nyílt utcán bárhol megámadhatják és ezt senki sem akadályozhatja meg, akkora a sötétség.

Az este is özv. Haraszi Gyula tanárné úgy 8 óra tájban a IV. körű Rákóczi-utcában haladt haza felé. A Zódy-ház előtt egyszerre csak előtte terem egy katonaság — csillagjáról látta, hogy „gefreiter" a rangja — és hatalmas rántással kitépte az asszony kezéből a ridiküljét, melyben 480 koronán kívül egy kis női óra, egy ezer koronáról szóló beváltatlan nyugta és egy 400 koronás váltó volt.

Az elhagyott és sötét utcában az uriaszony sikoltozni kezdett és — ami a legérdekesebb — ezt a sikoltozást hallották az eset színhelyétől nem messze haladó városi toronyőrök, kik a városházára mentek a toronyőrség felváltására. Ők azonban azt hitték, hogy gyermekek sikoltoznak és nem mentek közelebb.

A rémülten kiabáló nőnek a rablás után a katonaság egykedvűen azt felelte: Most már kiabálhat! — Aztán elszaladt a Mátyás-utcába.

Az esetet még az este bejelentették a rendőrségnek is, de valószínűen lehetetlen lesz kikutatni.

Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk a katonák garázdálkodásaira Szabadkán. A napokban ugyancsak a IV. körben, a Dugovics-utcában lakodalom volt. A lakodalmas ház mellett egy utcára néző ablak mellé telepedett az esti órákban egy mellhátyagyulladásban szenvedő ember. Nézte a holdas estét. Látta aztán, amint az utcán 30-40 csavargó katonaság mázskált, köveket dobáltak be a lakodalmas házba és várták, hogy beléjük kössenek. A kést természetesen mindegyik a kabátja alatt rejtgette.

Lapunk idős munkatársa nem hallgathatja el itt a mult századbeli Ráday-korszakban tett érélyes intézkedéseket a tolvajok és rablók ellen; ezeknek az volt az eredménye, hogy ha valaki elvesztett akármily csekély tárgyat is az utcán, még harmadnap is megtalálhatta, mert idegen nem merte fölvenni, annyira félték attól a 25 bottól, melyet az kapott, aki-nél idegen tárgyat találtak. Ma még jobban kellene ilyen intézkedés!

— Bevonulnak az árdragítók. Még a mult év márciusában rendeletet adott ki a pesti főkapitány hogy azokat az árdragítókat, akik egyszerűen többször voltak büntetve árdragítás miatt: bevonultassák hadimunkára. Ez a rendelet azonban csak holt malaszt maradt. Most Sándor László főkapitány utasította az ítélkező rendőrközegeket, hogy minden egyes esetben tegyenek jelentést a főváros katonai ügyosztályának, hogy az árdragítók hadimunkára bevonultathatók legyenek. Ez a rendelkezés nem ártana sehol a mai árdragító világban.

Három nap és három éjjel...

— Az elkészett bácskai reklám. —

Hát hiszen voltak riasajok a Bácskában, mikor még nem voltunk ennyire benne a háboruban. De most, ebben a zárás időszakban, igazán furesa és hát időszerűtlen is, ha a pesti lapokban a következő hirdetést olvassuk:

— A híres bácskai, három nap és három éjjel tartó mulatozások megszerező primása, zombori Sipos Ferkó esténként a Király-kávéházban művészi játékaival szórakoztatja a válogatott közönségű hallgatóságot.

Sipos Ferkó érdemeit és művészetének kiválóságát eszünk ágában sincs kétségbevonni. De hogy mért éppen ő a nagyszerű primása a híres három nap és három éjjel tartó mulatozásoknak, azt igazán nem értjük. Érezzük azonban, hogy az ilyfajta reklám most teljesen izléstelen. Hogy miért? Talán nem is tudjuk. De érezni, nagyon érezzük.

Aki mindenáron el akarja veszíteni a pörét.

— A visszafordított fegyver. —

A háborus konjunktúra a már folyamatban volt kereskedelmi perekben is nagy eltolódásokat okozott. Számos peres félnek az lett az érdeke, hogy perét elveszítse.

Klasszikus példa erre a Kuria előtt legutóbb lefolyt szállítási per. Még 1912 ben történt, hogy egy szabadkai vevő 50 tonna rézvitriolt nem akart átvenni, mire az eladó beperelte őt az áru átvételére és 32,500 korona vételár megfizetésére. Az alperes a perben tagadta az ügylet létrejöttét, a bíróság azonban kötelezte az alperest az áru átvételére és a vételár megfizetésére. Alperes az ítélet ellen felebbezett. Közben kiütött a háboru és a perben is megfordult a kocka. 1915. március 8-án az eladó közli a vevővel, hogy ő az egész ügylettől eláll, az áru átvételére nem reflektál és a még nem jogerősen befejezett pert is beszünteti. Most pedig a vevő felelte, hogy bizony ő ragaszkodik az ügyletnek és az árut készpénzfizetés ellenében át kívánja venni. Miután pedig az eladó erről hallani sem akart és a pert is beszüntette, most már a vevő indított újabb pert, melyben az eladót a szállításra kötelezni kérte.

Ebben a perben hozta a Kuria elutasító ítéletét, melyet következőleg indokolt:

Az a fél, aki valamely jogügylet létrejöttét tagadja, azzal nyilván abbéli akaratának is kifejezést adott, hogy ettől az ügylettől, amennyiben annak létrejötte bíróságilag megállapítható, elállani óhajt, mintha az meg sem kötöttet volna.

Minthogy ily körülmények közt felperes ebből az ügyletből kifolyólag teljesítést, illetve kártérítést többé nem követelhet, a felebbezési bíróság nem sértett jogszabályt, amikor felperest keresetével elutasította.

— Alaptőkeemelés. Az Óbácsi népbank öz alaptőkét 450.000 K-ról 900.000 K-ra emeli 4500 drb 100 K névértékű új részvény kibocsátásával.

NAPI HIREK.

— **Érseki körlevél.** Váradi L. Árpád dr. kalocsai érsek eszidei első számú körlevele közli a pápa választát a magyar püspöki kar üdvözlétére. Ezután ismerteti a lelkészeknek rokonaik után netán engedélyezhető családi pótlék ügyében kiadott végrehajtási utasítást, ajánlja a „Kive“ (katholikus irányú vetítéses előadások) címen alakult vetíthető képeket kölcsönző vállalatot, közli a kegyuri illetmények szállítása a táviratok csökkentése, az egészségügyi kérdések iskolai tárgyalása, a gabonarekvirálás, az utólag törvényesített gyermekek keresetlő leveleinek ügyében kiadott miniszteri rendeleteket, végül február 15-iki határidővel pályázatot hirdet a *herényi* plébániára.

— **Hová viszik az élelmiszert?** Hivatalos kimutatások szerint Magyarország a közös hadsereg részére évenként 1 millió 825 ezer métermázsas zsirt, 45 ezer métermázsas zsir, 180 ezer métermázsas lisztet, 5 millió 500 métermázsas kenyert és 3 millió 500 ezer métermázsas főzeléket szolgáltat. Ezenkívül Magyarország élelmezési Boszniát és Hercegovinát, a román fronton levő német hadsereget. Továbbá Ausztria polgári lakosságának élelmezésére havonként 6000 szarvasmarhát, 12 ezer sertést, 90 és fél vaggon szalonnát és kolbászarut szállít.

— **Feltűztek a zsidó temető fejfáit.** A szabadkai zsidó temető csendes lakóinak nyugalma kegyeletsértő emberek megzavarták. A tél folyamán ellopták a sírokra a fejfákat és darabonként elcipelték a temető nagy fakapuját. A nyomozás kiderítette hogy a kegyeletsértő rablók katonák voltak, akik a sírok fejfáit feltűztek. Természetesen a tetteseket nem lehetett kézrekeríteni, bár a kolléda időben megtörtént a feljelentés.

— **A felmentett gazdálkodók bevonulásának felfüggesztése.** A honvédelmi miniszterium a következőket közli: A most bevonulásra utasított 1894. évtől bezárólag 1900 év végéig született hadkötelesekre nézve felhatalmaztatták az elsőfokú közigazgatási hatóságok, hogy oly egyének bevonulását, akiknek foglalkozása a gazdálkodás ideiglenesen felfüggeszthetik abban az esetben, ha az illetők a gazdaság egyedüli munkaadói, fenntartói erői és ha az illetők bevonulása folytán a gazdaságot más rendelkezésre álló, esetleg női munkaadó nem vezethetné tovább, úgyhogy a bevonulás következtében a gazdaság továbbvezetése tartósan lehetetlené válnék. Ha minden feltétel megvan, akkor e kedvezményekre vonatkozólag a végleges való elhatározásig a honvédelmi miniszter dönt.

— **Házasságot kötöttek a múlt héten:** Szekulics Péter Sétics Katalinnal, Papp Marián Stefkovics Ilonával, Gabrics Benjammin Vukovics Alojziával, Pertics Gergely Vukovics Máriaival, Szabó József Rizsányi Juliával, Dorozsmai Kálmán Erdődi Rozáliával, Aberovics Miklós Vojnits P. Agnessel. Dvorackó János Osztragonác Alojziával, Futó István Odobina

Erzsébettel, Hajdu István Krivek Terésziával, Jurcs István Ivanfos Viktóriával, Petyerics Géza, Tocz Évával, Firmán József Beszeg Katalinnal, Pálfi Mihály Szél Annával, Zódi Kálmán Adankovics Annával, Pertics Ferenc Vizin Magdolnával, Veller Antal Somogyi Erzsébettel, Gerstein Tivadar Fülöp Gizellával, Róth József Farkas Etelkával, Bubori József Szegonyi Katalinnal, Katanecics József Budincevics Máriaival.

— **Ideges, vagy tudatlan?** Tanui voltunk tegnap a szabadkai vasúti állomás második osztályú jegypénztára előtt, amint egy bosnyák ember így kért jegyet németül: Szeged und zurück. A kisasszony azonban, — nem tudjuk, idegességéből, vagy tudatlanságából — nem érthette ezeket a szavakat, mert még egyszer megkérdezte, hová akar menni az atyafi. Ő ismételte, amit mondott. A kisasszony azt mondja erre: Tessék magyarul! A bosnyák így szól, még pedig magyarul: Nem tudom magyar. A kisasszony: Nohát én se tudok magyarul! És ezzel jól becsapta az ablakoskát, mire a bosnyák fejesóvalva elballagott a pénztártól. Igazán nem értjük, a hölgy ideges volt-e, vagy tudatlan; mert azt a német szót, hogy: „zurück“, csak mégis kellene tudnia egy városi, második osztályú jegypénztárnak!

— **Meghaltak:** Kovács Vlavovics Antal 21 éves, tüdőlob, Hajdu István 61 éves, érelmeszesedés, Csik Mátyásné szül. Balázsevics Marcella 21 éves, tüdővérzés; Vurst József 1 hónapos, bélhurut; Hegedüs Erzsébet, 5 éves, veselob.

— **Kimutatás a heveny ragályos kórok állásáról** január 28-tól február 4-ig terjedő héten: Diftéria 3, bárányhimlő 1, hasiagymáz 3, orbánc 1, összesen 8 eset. Szabadka, 1918. febr. 5. Dr. Barta Antal tisztii főorvos.

— **Kézipodgyász, vagy utipodgyász?** A győri városi tanács elvi jelentőségű ítéletet hozott egy szállítási kihágási ügyben, melyben Thinnig Nándorné volt vádolva azzal, hogy öt kiló cukrot csemszett utipodgyászában. A kapitányság kisebb büntetésre ítélte az urinőt, aki azzal védekezett, hogy jóhiszeműleg vitte magával a cukrot, nem tudta, hogy azt nem szabad szállítani. Megállapítást nyert, hogy a belügyminiszternek erre vonatkozó 14.405 számú döntése szerint a kisebb mennyiségű élelmiszer szállítása az ország területén belül nem kihágás és az élelmiszer sem kobzandó el akkor, ha az utas azt *kézipodgyászában* magával viszi, de az *utipodgyásznak* feladott ládában, cso magban levő élelmiszert csemszett árunak tekintik, azt elkoazzak és tulajdonosát megbüntetik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon ismerősöknek és jóbarátoknak, akik felejthetetlen jó férjem, illetőleg szeretett édesatyáink elhurtya feletti mély fájdalomunkat részvételükkel enyhíteni iparkodtak, ezúton mondjuk hálás köszönetet. Szabadka, 1918. febr. hó 5. Özv. Somogyi Jánosné és családja.

— **Csak fiatal tartalékos tiszteket** ténylegesítenek. A Külügy-Hadügy írja: A hadügyminiszter rendelete értelmében ezentúl csakis oly tartalékos tiszteket és tisztjelölteket ténylegesítik, akik szolgálataikat mint egy évi önkéntesek az 1913—14 évben, vagy későbbi időpontban kezdték meg. Azoknak a tartalékos tiszteknek ténylegesítés iránti kérvényét, akik ezt megelőző években kezdték meg egyévi önkéntesi szolgálataikat, elutasítják, kivéve, ha különös rátermettségük és kitűnő szolgálataik révén rendkívül nyereséget jelentenek a tényleges tisztikar számára. Kivételt tesznek a műszaki csapatoknál szolgáló tartalékos tisztekkel is.

— **Mi lesz, ha elmennek a hadifoglyok?** Pestvármegye átiratot intézett Szabadka törvényhatóságához az irányban, mily módon lehetne békekötés esetén a hadifoglyok kicserélése után a mezőgazdaságban beálló nagy munkaerőhiányt pótolni. A békekötés után a hadifoglyok haza fognak térni. Kölesönösen vissza fogjuk kapni mi is a tőlünk fogságban levő katonákat. Amíg azonban a kicserélési folyamat tart, a nagyobb részt mezőgazdasági munkában foglalkoztatott foglyok helyettesítésére munkaerő nincs. Ezt a munkaerőt pedig elő kell teremteni. Pestvármegye szerint eddig is voltak mezőgazdasági munkák külön e célra szervezett katonai munkásoktagok. A bekövetkező munkaerő pótlását úgy gondolja megoldani, ha ország-szerte ilyen katonai munkásoktagokat szerveznek, illetőleg a meglévőket kibővítik.

CSARNOK.

A kedves vendégek . . .

Kedves vendég, akit várunk,
Tiszta is künn a háztájunk.
Nem látni ott mást, mint rendet,
Üres kamrát, üres vermet,
Kongó vermet.

Ha nem látunk tisztaságot,
Csínálnak ők, majd meglátod!
Elvisznek majd minden tehet,
Csínálnak is olyan rendet,
Jaj, mily rendet! . . .

Brr, de várom, mikor jönnek,
Bár sok lesz az majd gyönyörnek...
Kinek esze be nem fogyott,
Találja el, hogy kik azok,
Kik hát azok?

Biermann Mariska.

Közgazdaság.

Az arany és ezüst ára. A szabad forgalomban a finom arany kilogrammjáért jelenleg 10,000 K-át fizetnek. December 18. óta az arany 2000 K-val, november eleje óta pedig 12,000 K-val lett olcsóbb. — Az ezüst ára jelenleg 325 K kilogrammonként. Egy hónap lefolyása alatt az ezüst ára 25 K-val ment vissza. Itt megemlítjük, hogy az Osztrák-Magyar bank a finom arany beváltó árát 3280 K-ról 5800 K-ra emelte föl.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.

Színház.

A cigánybáró.

Jókai Mór és Schnitzer Ignác silány meséjű, de kedves operettjét játszották tegnap este színházunk. A szereplők kellemes játéka és Strauss zenéje kellemessé tették a közönségnek az estét. Rónai mint sertéskereskedő, Szabó mint a leánya, Nádassyné mint cigányasszony, Tiszai mint királyi biztos jó játékot nyújtottak. Remetónak Gábor diákjában is gyönyörködtünk, de az est fénypontjai Holdy Juici és Thorma Zeiga voltak. Mind a ketten megérettették remek hangjukat és különösen együttes énekeik elragadtatták az egész publikumot. Rajtuk kívül még Kényes Margit és Szabó Böske remek magyar táncot arattak igen sok tapsot és méltán is.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután Lehár Ferenc remek zenéjű nagyoperettje, a „Csillagok bolondja“ kerül színre leszállított helyárrakkal. Este pedig bérletűzetben harmadszor adják a „Padlásszoba“-t. Jegyeket az összes előadásokra már lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

Színházi műsor:

Kedden B. bérletben „Mágnás Miska“ nagyoperett.
Szerdán A. bérletben „Az ördög“ vigjáték.
Csütörtökön B. bérletben „Feltékenység“, szinjáték.
Pénteken A. bérletben itt először „Padlásszoba“ nagyoperett.
Szombaton B. bérletben másodsor „Padlásszoba“.

A városi színházban az estéli előadások pontosan fél 8, a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

KORZÓ MOZI

músora.

Hétfő—kedd:

Vigjáték esték

Főszereplők: Helena Voss, Fritz Achterberg, Franz Hofer film!!

Vándormadarak

Vigjáték 3 felvonásban.

A nyugati nagy küzdelem

Remek harctéri felvételek.

Kezdet: ünnep- és vasárnap d. u. 2 1/2, 4, 6, 8 órakor. Hétköznap 5 és 8.

Valódi amerikai

f

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyancsak szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érséltelenítve és fogtömés (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 30.

ELITE

MOZGO

Hétfőn—kedden

Ófelsége Zita királynő
Szabadkán

a filmen résztvevő számos udvari méltóság közreműködésével

A hadiárva

Aktuális dráma 4 felvonásban
Korrajz a most dúló világháborúból melyben a Burg színház művészei szerepelnek.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-5-ig és este fél 9 órakor.

Mozgófényképszínház.

KORZÓ MOZI MUSORA:

Hétfő—kedd: Pompás vigjáték esték. Főszereplők: Helena Voss, Lisa Ley. *Vándormadarak*. Vigjáték 3 felv. És grandiozus felvételek a nyugati front harcainól.

Szerda—csütörtök: Harry Piel szeniális attrakciói, nagy detektív slágere: *Az éj lovagja*. Izgalmas drámai színjáték 4 felvonásban.

Péntek—szombat—vasárnap: A legszebb amerikai filmek. Főszerepben Mis Geraldine O'Brien, Amerika mozi csillaga. *Az élet hájtörőit*. Egy élet megkapó regénye 3 felv. *A fattyu* erkölcsrajz 3 felv. Főszerepben Liena Haid.

Hétfő—kedd: Erna Morena legművészebb, gyönyörű filmje: *Lulu* nagy cirkuszdráma 3 felv. A szezon remek kiállítású, elragadó újdonsága.

Lion Lea bemutatása vasárnap az Apollóban. Fellépnek: Rátkai Márton, Fenyvesi Emil, Fodor Oszkár, Jáko Amália, a Vig- és a Nemzeti-színház tagjai.

Hirdetéseket felvesz a kladóhivatal.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-bársony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetetlen olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atlatkítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyancsak szőrmében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 6:01*
	12:24	4:12
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:56
	éjjel 11:58	4:47
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11
Zomborra ind.	éjjel 6:14*	5:28
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:46	délután 1:31
	éjjel 10:56	
Ujvidékre ind.	délután 1:44	éjjel 6:26*
	éjjel 4:26	
Szegedről érk.	délután 12:42	éjjel 8:06
Szegedre ind.	délután 1:30	éjjel 12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57	
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel 4:42	
Zentáról érk.	" 1:05	
Zentára ind.	" 4:38	
Bajáról érk.	délelőtt 9:02	éjjel 9:26
Bajára ind.	" 7:00	éjjel 5:05
Bácsalmásról érk.	délelőtt 7:45	

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigaretta hüvelyt. Eredeti vergé-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hüvely, 1 doboz 100 hüvely, 60 fillér. 1000-kint 5% engedmény. Csáladi levélpapír, 100 levélpapír és 100 boríték (a boríték selyembe-tétű) 5 kor. 50 fill. mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más újdonságok darabja 10 fillér. Irés ceomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, iroszer- és papirkereskedése
Szabadka, Rudios-utca.
Telefon 604 sz.

Akácfa,
szerszámfának való, kiténő minőségű, továbbá akácrossé

eladó.

Csak személyesen tárgyalok. Elgeccz József malomtulajdonosnál Tavaszkut

"Patria" nincs és nem is lesz!

Nyersanyaghiány miatt a papírszárga ára maapról-napra emelkedik. Mindenki lássa el magát előre

"PATRIA" szőlőkötöző papírszárgával.

Ára 100 kg-ként 580 korona. Kapható Gottlieb és Schmiedl "Patria" papírszárga" eladási irodája. Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 6. sz.

"TEALELKE"

a legjobb rumos teapótló.

Olcsó, egészséges, izletes!!

Tömegélelmezésnél

katonaság, fogolytáborok kórházak, gyári- és bánya-vállalatok, valamint kereskedők és magánháztartások részére nélkülözhetetlen. 1 kgr. "TEALELKE" 409 adag rumos teát ad. Egy csésze izletes tea elkészítéséhez egy kevés kanálnyi "TEALELKE" elegendő. — Próbávevőt (nagyot) K 10— (kiosit) K 5— a pénz előzetes beküldése ellenében küldök. Kísérlelje meg és meg fog győződni róla, hogy a "TEALELKE" a modern vegyészeti remeke, a legideálisabb és legegészebb rumos teapótló. Képviselet felvételenek. Katonaságnál bevezetettek előnyben részesülnek.

Müller Rezső

BUDAPEST, VII. ker., Rákóczi-ut 32. sz.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

..... SZEREZHEŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Orikvenica.

Befizetett alaptőke 20.000,000 és tartalékalap 9.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi éro- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogköcsönöket földbir-
tokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyereménnyel)
pupilláris biztosságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbízásokat.

VÉGI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és komissionális megbízásokat.